

Gott høvi at bota viðurskiftini!

Oddagrein

TAÐ verður gott høvi hjá forsætisráðharra og umboðum fyri føroyska heimastýrið at bota um viðurskiftini landanna millum, tá Poul Nyrup Rasmussen kemur at vitja oyggjar okkara í september mánað. Viðurskiftini eru batnað munandi. Bæði tá tað snýr seg um stjórn og landsstýrið, og tá hugsað verður um føroyska og danska javnaðarflokkinn.

KORTINI má ásannast, at komið er ikki á beint enn, og tí er at vóna, at partarnir eru so mikið í sær komnir, at í heyst verða viðurskiftini normal aftur. Líka mikið, hvat vit annars halda um tjóðskaparspurningin, so skerst ikki burtur, at samvinnan við danir undan búskaparkreppuni var fyrirmyndarlig og at hon hevur verið til stóran bata fyri føroyska samfelagið.

NÚ føroyska tjóðin – eftir ætlan – skal taka stór stig á sjálfstýrisleið, er týðningarmikið, at báðir partarnir kunnu samskifta sínámillum. Poul Nyrup Rasmussen hevur fleiri ferðir sagt, at hann er sinnaður fyri at tingast við føroyingar um ein nýggjan og ein meira nútímans sáttmála millum londini bæði, so nú er at smíða meðan jamið er heitt.

HELDUR ikki skerst burtur, at samstarvið millum føroyska og danska javnaðarflokkin hevur verið fruktargott fyri føroyska samfelagið. Tað verið seg longu síðst í tjúgunum og í tríatiárunum, tá stjórnin hjá Stauning gamla játtaði lögtinginum lán,veðhald og stuðul til vinnuligar nýskipanir.

TANN sama sosialistiska og solidariska bróðurhondin var aftur frammi seinast í fimtiárunum, tá vit fingi nýskipanina við fólka-, avlams- og einkjupensión, eins og danir veðhildu og stuðlaðu teimum stóru vinnuligu og samfelagsligu framtøkunum, sum vórðu tikin fyrst í sekstiárunum.

JAVNAÐARFLOKKURIN stóð á odda í landsins stýri, og tey árin hendi størsta sosiala, heilsuliga, vinnuliga, samferðsluliga og mentanarliga útbyggingin, sum vit nakrantíð hava sæði í føroyskari søgu. Táknað verið m.a. danska javnaðarflokkinum og dansku javnaðarstjórnini. Tí – ikki minst av søguligum orsökum – er týðningarmikið, at hesir bróðurflokkarnir aftur kunnu samstarva og lata gamalt agg fara aftur við borðinum!

Sosialurin

Viðmerking:

Sosialurin og Jerusalem

Oddagreinin í Sosialinum mikudagin ber heitið »spæla við eld« og víðger nýbygging í Jerusalem. Tað er einki nýtt, at Sosialurin ikki hevur nakað gott at siga um aðrar stjórnir í Israel enn tær, ið hava sama politiska lit sum Sosialurin, tí nýtt blaðstjórnin lýsingarorðið »høgravend stjórn« í hesum sambandi.

Sannleikin er tann, at stjórn Israels í dag roynir at bota um tann skaða, sum Rabin og aðrir hava gjørt við at geva land »fyri frið«, sum tað eitur. Men hvar er friðurin? Neyvan munnu so nógvar yvirgangsatgerðir hava verið framdar í Israel av palestinskum yvirgangsmönnum, sum síðani Oslo-avtalan varð undirskrivað.

Jerusalem og Israel er jødisk ogn. Henda 4000 ára ognarrætt kann eingin taka frá teimum. Palestinarar hava ongantíð átt teirra egna stat og eru í roynd og veru ikki eigið fólk, men ein partur av arabiska fólkahavinum. Hví gav Jordan ikki palestinum teirra egna stat, meðan Jordan ráddi fyri Palestina frá 1948-1967? Nei, teir ynsktu ikki sínum egnu bróðrum inn í eygað. Og hvat gjørdi Jordan við palestinska flóttafólkið og

PLO, sum hildu til í Jordan á sinni? Jú, teir fóru í vápnadán bardaga móti teimum og róku teir til Libanon. Ein palestinar, sum býr í Danmark og sum var flóttamaður í sambandi við 1948-krigið millum jødar og arabar, segði í sjónvarpinum, at hann ongantíð var góðkendur sum javnlíki millum arabar í Libanon.

Husein kongur, sum nú krevur líkt og ólíkt av Israel, hevur víst at hann einki legði í palestinar, men »eksperderaði« palestina-problemið til Libanon, har hesir skaptu ruðuleika og borgarakríggi og áhaldandi álóp á Israel, inntil PLO eisini mátti rýma frá arabisku bróðrum sínum í Libanon til Tunis.

Eingin av arabisku »bróðrunum« vildu hava palestinar og PLO, men teir vóru nóg góðir at brúka sum politisk kastibloka á altjóða politiska leikpallinum til at kroysta Israel, tí vildu teir ikki loysa palestinska flóttafólkaspurningin, hóast teir væl og vírliga kundu gjørt tað.

Arabisku tjóðirnar leggja framvegis einki í palestinska fólkið. Teir vilja einans framvegis brúka teir sum politiska kastibloka,

fyrir sjálvir aftur at taka ræðið yvir jødiskum landi og reka jødarnar í havið, sum ætlan teirra alla tíðina hevur verið. Tað ger tað sama, hvussu nógv landøki palestinar fáa. Tað er Jerusalem, teir vilja hava, ikki bara eystara partin, men ALT Jerusalem og ALT Israel – og reka allar jødar út í Miðalhavið.

Sosialurin nevnr um Jerusalem sum ein halgibý fyri jødar, muslimar og kristin og er óttafullur fyri hvat fer at henda, um Israel byggir á lendi eystan fyri Jerusalem. Tað er ikki neyðugt hjá Sosialinum at óttast fyri at muslimar ikki framvegis sleppa til halgstøðini, tað hava teir sloppið síðani Israel tók eystur-Jerusalem í 1967. Vardir av ísraelska herinum hava teir enná fingið loyvi at hava síni egnu vaktarlið við moskéir sínar á tempulplássinum.

Men hvat hendi meðan Jordan hevði ræði á Jerusalem og halgstøðunum 1948-1967? Tá slapp eingin jødi fram at Grátimúrinum, sum er størsta halgstað jødanna. So stór var-toleransan hjá arabarum móti vegis Israel og jødiskum halgstøðum.

Israel hevur víst so stóra toleransu, sum eingin annar í somu støðu visir nakrastaðni í heiminum. Ísrael varð í 1947 býtt sundur millum jødar og arabarar, men arabarar vildu ikki góðtaka býtið, tí bleiv kríggi tá. Herlið frá 6 arabisku tjóðum lögdu á Israel. Um jødar tapu kríggið hevði eingin jødi verið eftir har, teir høvdu allir verið dripnir. Men jødar vunu og teir arabar, sum báðu har frammanundan, fingi loyvi at vera í landinum.

Men tað eru ikki hesir, sum volda stríðið og ófriðin í dag. Men tað eru Arafat og hansara »útlendsku« palestinar, sum eru slopnir inn aftur í landið av ísraelskari náði. Arabisku bróður teirra vístu teimum onga náði og góvu teimum einki land at búgva í, hóast teir hava ivaleyst av lendi.

Tá tað viðhvørt verður sagt, at Israel rak teir palestinar út, sum seinni gjørdust tey umstríddu arabisku flóttafólki, so passar hetta ikki. Teir rýmdu av tí at arabisku londini, ið tapu kríggið, heittu á tey um at rýma.

Ísraelsfelagið v/ Maigun Solmunde, for.

Lesarabræv:

Framtíðin sum uppgáva

Uttanfrá sæð eru Føroyar eitt serliga lítið land. Vit kunnu gott taka útgangsstøði í hesi sannroynd. Tað viðførir avmarkingar á so nógvum okjum, t.d. hava vit ikki somu møguleikar sum størri lond, vit kunnu ikki meta okkum við teirra politiska ella figgarliga ávirkan, leiklutur okkara er beskaðin í stóra samanhanginum. Hesi umrøddu viðurskiftir kunnu lættliga fáa undirluta kenslurnar fram í okkum føroyingum, sum millum annað kunnu føra til, at vit fara at hugsa, at tá so er vorðið, mugu vit bara liva fyri okkum sjálvi og syrgja fyri at tað verður so gott sum gjørligt at búleikast í Føroyum.

Hettar er skeiv tankagongd, sum er sprottin úr fólkskum fyrirteym, hóast politisk og figgarlig orka tykjað verða einaráðandi, eru onnur veruligu ting til í heiminum.

Hesa áskoðan eiga vit at frígera okkum fyri í størri møguleikan mun, um vit skulu koma til at skilja, at eisini vit sum fólk hava eina stóra uppgávu at liva fyri. Tað eru onnur ting, av grundleggjandi týðningi fyri land og fólk og tað er, hin anda-

liga drívmeigin í daglig degnum á øllum stigum í samfelagnum.

Søgan ber prógv um, at har tey grundleggjandi tingini vóru skúgvandi til viks, gekk ikki langt tíðarskeið, ið bæði stór og smá lond heystaðu niðurgongd fyri ikki at siga undirgang. Hann, sum gav lívið, gav lívsins lógir, eingin sum brýtur hesar lógir er kominn væl frá tí, hvørki sum einstaklingur, ella sum fólk.

Spurningurin um framtíðina er yvir øllum øðrum spurningurin, um tann andi, sum livir millum manna og setir sín dóm á samfelagið og mentanina er burðardyggur í verki. Tí er alt tað, sum gjørt verður fyri at stuðla rætta andanum og seta hann í samband við hitt livandi skapandi lívið mentanarliga og samfelagsliga av allar størsta týðningi. Her kann eitt lítið land, og fólk í tí, koma í fremstu íð eins væl og tey stóru.

Andaligur innsatur, og týðningurin av honum, er óheltur av tí sjónliga stórleika og ríkidómi, søgan ber boð um, at hitt týðningarmesta árin á vesturlandsku mentanina og andslív er sprott úr tveimum

smærri londum við Miðarahavi: Israel og Grikkaland. Vit eiga tí sum fólk, ístaðin fyri undirlutakenslu, at víðurkenna okkum annarsvari til uppgávuna, sum heitir á okkum í tíðini, um at liva fyri etisku, moralsku og andaligu virðinum, sum hvørki vit ella tann

heimspartur vit tilhoyra kann verða fyri úttan og samtíðis koma væl frá tí.

Omanfyrirstandandi er hugkveiktir tankar av at lesa ymiskar framstandandi persónar m.a. Stiftispróst Paul Brodersen.

Jóhannes M. Olsen

Kunngjørt verður fyri ætt og vinum, at elskaða mamma, veramma, omma og langomma okkara

Herborg Karolina Petersen
(Herborg á Smíð)
Kaldbak
fødd 21/12-1909

andaðist hósdeginn 9. juli, 88 ára gomul.

Farið verður úr Landssjúkrahúskapellinum sunnudagin kl. 15.00.

Jarðferðin verður úr salinum Nazaret í Kaldbak mándagin 13. juli kl. 14.00 í kirkjugarðin í Havn.

Børnini